

Kaedah Penterjemahan Kata Abstrak ‘*Yuqi Zhuci* Tipikal’ ke dalam Bahasa Melayu

Jennica Chin Ai Ai
jennica_luvc@yahoo.com
Universiti Sains Malaysia

Goh Sang Seong
gohss@usm.my
Universiti Sains Malaysia

ABSTRAK

Yuqi zhuci ialah kata abstrak yang mendukung fungsi tatabahasa dan lazimnya digunakan pada penghujung ayat. Ia mempunyai pelbagai fungsi yang mempengaruhi makna teks. Makalah ini bertujuan mengenal pasti dan menghuraikan kaedah penterjemahan yang digunakan oleh penterjemah dalam menangani penterjemahan *yuqi zhuci* dalam terjemahan bahasa Cina - bahasa Melayu. Untuk tujuan analisis, kajian ini memanfaatkan definisi *yuqi zhuci* oleh Zhang Bin, pengkategorian *yuqi zhuci* oleh Shao Jingmin, fungsi dan pengkategorian *yuqi zhuci* tipikal dalam ayat bahasa Cina oleh Zhang Bin (2010) serta kaedah penterjemahan *yuqi zhuci* yang digagaskan oleh Liu Xu (2005). Analisis kajian ini bersifat deskriptif dan berdasarkan konteks ayat. Hasil dapatan kajian menunjukkan bahawa kaedah penyambungan, penggabungan dan penukaran struktur ayat dapat digunakan untuk menyalin fungsi *yuqi zhuci* tipikal daripada teks sumber dalam bahasa Cina kepada teks sasaran dalam bahasa Melayu. Kaedah penterjemahan serangkai, iaitu gabungan mana-mana daripada tiga kaedah yang digagaskan oleh Liu Xu juga boleh digunakan. Faktor penentuan kaedah penterjemahan *yuqi zhuci* ialah fungsi *yuqi zhuci* tipikal dalam teks sumber, konteks cerita, niat penutur dan ketepatan nada penutur. Selain itu, dapatan kajian turut mencadangkan supaya penjenisan ayat yang mengandungi *yuqi zhuci* oleh Zhang Bin (2010) boleh ditambahkan satu jenis ayat lagi, iaitu ayat elipsis. Fungsi tatabahasa *yuqi zhuci* ternyata mendukung peranan yang penting dalam penyampaian makna dan mesej dalam teks, lantas item linguistik ini perlu ditangani dengan baik dalam penterjemahan.

Katakunci: *Yuqi zhuci* tipikal; kata abstrak; cerpen *Mahua*; terjemahan Cina – Melayu; kaedah penterjemahan

The Methods Used in Translating the Abstract Words ‘Typical *Yuqi Zhuci*’ into Malay

ABSTRACT

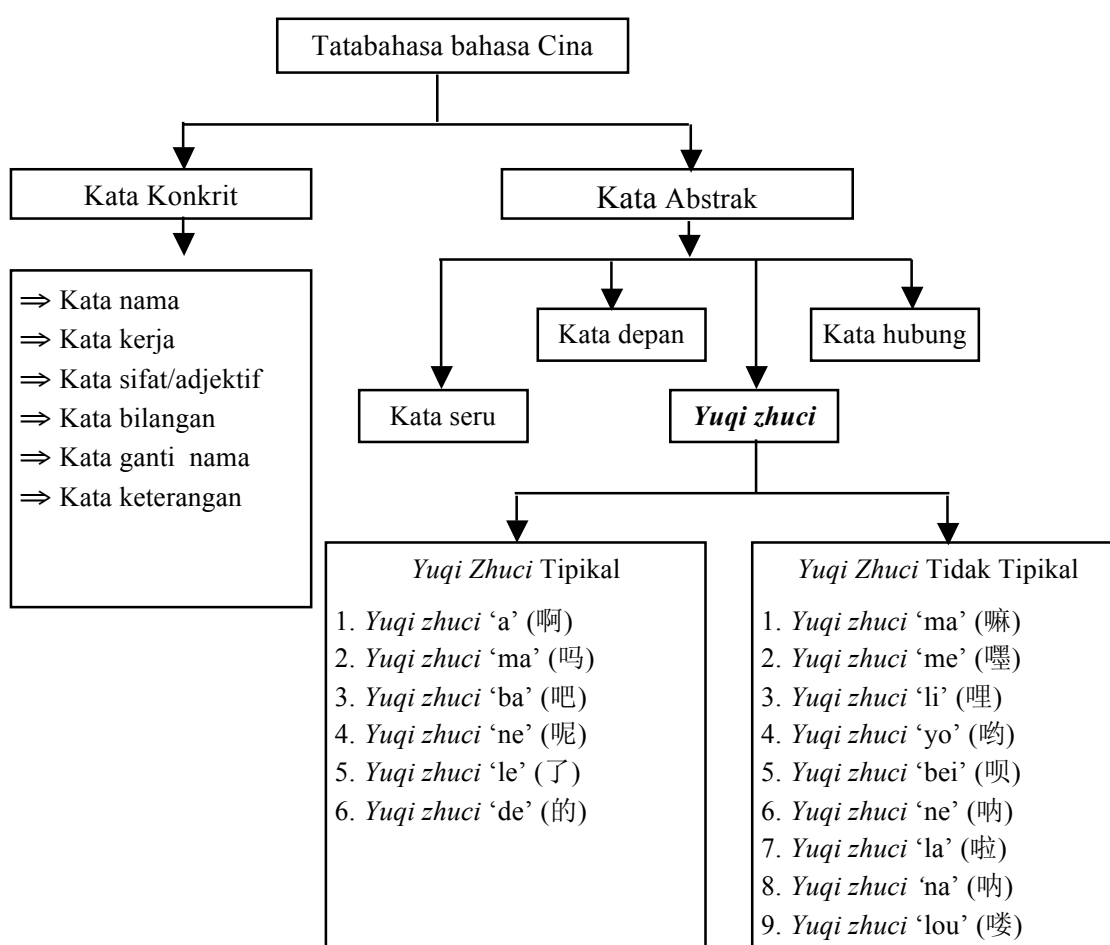
Yuqi zhuci refers to abstract words that carries grammatical functions and is typically used at the end of sentences. It has multiple functions that could affect the meaning of the text. This paper aims to identify and describe the translation methods used by translators in handling the *yuqi zhuci* found in the Chinese - Malay translation. For the purpose of the analysis, this study utilizes the definition of *yuqi zhuci* by Zhang Bin, the categorization of *yuqi zhuci* by Shao Jingmin, the categorization of typical *yuqi zhuci* in Chinese sentences by Zhang Bin as well as the translation methods of *yuqi zhuci* by Liu Xu. The analysis of this research is descriptive in nature, and based on the context of the text. The results of this study show that the extension and merging methods and the method of changing the sentence structure can be

used to deliver the functions of typical *yuqi zhuci* from the source text in Chinese into the targeted text that is in Malay. The couplet translation method, which is the combination of any of the methods proposed by Liu Xu can also be employed. Factors which determine the methods for translating *yuqi zhuci* are the functions of typical *yuqi zhuci* in the source text, the context of the story, the speaker's intention as well as the accuracy of the speaker's intonation. In addition, findings from the study suggest that Zhang Bin's (2010) classification of sentences containing *yuqi zhuci* can be expanded to include another type of sentence namely the ellipsis sentence. The grammatical function of *yuqi zhuci* evidently plays an important role in delivering a text's meaning and message. Thus, it is imperative for this linguistic item to be handled with care in translation.

Keywords: Typical *yuqi zhuci*; abstract words; short stories of *Mahua*; Chinese- Malay translation; translation methods

PENDAHULUAN

Menurut kajian Shao Jingmin (2007, hlm. 5), tatabahasa bahasa Cina (BC) dapat diklasifikasikan kepada kata konkrit (实词 *shici*) dan kata abstrak (虚词 *xuci*). Beliau menyatakan bahawa kata konkrit merujuk perkataan yang mempunyai erti nyata dan dapat berdiri sendiri, manakala kata abstrak merujuk perkataan yang tidak memiliki erti jelas dan tidak dapat berdiri sendiri. Pengkategorian 语气助词 (*yuqi zhuci*) dalam kerangka tatabahasa BC dapat diperhatikan dalam Rajah 1.

RAJAH 1. Pengkategorian *yuqi zhuci* oleh Shao Jingmin (2007)

Rajah 1 menunjukkan bahawa kata konkrit merangkumi kata nama, kata kerja, kata sifat, kata bilangan, kata ganti nama dan kata keterangan, manakala kata abstrak merangkumi kata depan, kata hubung, kata seru dan *yuqi zhuci*. Seterusnya, Shao Jingmin (2007) membahagikan 语气助词 (*yuqi zhuci*) kepada dua subkategori, iaitu 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal dan 语气助词 (*yuqi zhuci*) tidak tipikal. 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal merangkumi ‘a’ (啊), ‘ma’ (吗), ‘ba’ (吧), ‘ne’ (呢), ‘le’ (了) dan ‘de’ (的), manakala 语气助词 (*yuqi zhuci*) tidak tipikal merangkumi ‘ma’ (嘛), ‘me’ (墨), ‘li’ (哩), ‘yo’ (哟), ‘bei’ (呗), ‘ne’ (呐), ‘la’ (啦), ‘na’ (呐) dan ‘lou’ (喽). *Yuqi zhuci* tipikal dikatakan mempunyai kekerapan penggunaan yang lebih tinggi jika dibandingkan dengan kekerapan penggunaan 语气助词 (*yuqi zhuci*) tidak tipikal dalam bahasa Cina (Zhang Bin, 2010). Oleh itu, kajian ini hanya berfokus pada analisis *yuqi zhuci* tipikal.

Berkenaan dengan penelitian definisi *yuqi zhuci*, Zhang Bin (2010, hlm. 860) menyatakan bahawa *yuqi zhuci* merupakan penghubung dalam bahasa yang bertindak sebagai alat komunikasi, dan sikap atau emosi penutur yang diberikan penegasan dalam penyampaian mesej. Dari segi makna literal pula, ia merupakan kata transliterasi yang terbentuk daripada kata 语气 [*yuqi*] yang bermaksud ‘nada’ dan 助词 [*zhuci*] yang bermakna ‘kata bantu’.

Walaupun kategori 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal hanya merangkumi enam jenis, akan tetapi, penggunaan keenam-enam 语气助词 (*yuqi zhuci*) ini adalah agak rumit dan secara umumnya merangkumi pelbagai fungsi spesifik dalam tatabahasa BC.

Menurut fungsi 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal yang disarankan oleh Zhang Bin (2010), 语气助词 (*yuqi zhuci*) ‘a’ lazimnya digunakan oleh penutur untuk menyampaikan luahan seperti kejutan, pujian, nasihat, amaran ataupun gesaan. Ia juga berfungsi sebagai pelembut nada. Fungsi 语气助词 (*yuqi zhuci*) ‘a’ yang sebenar hanya dapat ditentukan berdasarkan konteks ayat melalui nada dan emosi yang ingin disampaikan oleh penutur.

Sementara itu, 语气助词 (*yuqi zhuci*) ‘ma’ berfungsi mendapatkan jawapan daripada pendengar. 语气助词 (*yuqi zhuci*) ‘ba’ pula boleh digunakan dalam konteks yang berbeza dan peranan asasnya adalah untuk melembutkan nada penutur apabila mengemukakan ayat desakan, perintah dan sebagainya. 语气助词 (*yuqi zhuci*) ‘ne’ berfungsi sebagai kata abstrak yang menandakan/menyoal tentang sesuatu kegiatan yang sedang berlangsung.

Seterusnya, 语气助词 (*yuqi zhuci*) ‘le’ adalah lebih spesifik kerana ia berhubung kait dengan perspektif penutur dalam penyampaian sesuatu maklumat, dan biasanya digunakan dalam ayat yang menggambarkan sesuatu peristiwa yang telah berlaku. Bagi 语气助词 (*yuqi zhuci*) ‘de’, penutur menggunakannya untuk menunjukkan nada penegasan dalam pertuturan.

Di samping menyampaikan mesej dalam komunikasi seharian, 语气助词 (*yuqi zhuci*) juga digunakan dalam ayat untuk merealisasikan fungsi tertentu dalam penyampaian sikap dan emosi penutur dalam ujaran. Menurut Zhang Bin (2010, hlm. 852), kebanyakan buku rujukan tatabahasa membahagikan fungsi *yuqi zhuci* mengikut peranannya dalam ayat BC yang berlainan.

Oleh itu, Zhang Bin (2010) menyarankan pengkategorian 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal dalam pelbagai jenis ayat berdasarkan cara 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal digunakan dalam ayat BC untuk menunjukkan fungsi tertentu. Pengkategorian *yuqi zhuci* tipikal dalam ayat BC yang disarankan oleh Zhang Bin (2010) dalam Jadual 1 menunjukkan bahawa terdapat empat jenis ayat utama dalam BC yang menggunakan keenam-enam 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal ini.

JADUAL 1. Pengkategorian语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal dalam ayat BC oleh Zhang Bin (2010)

Ayat	<i>Yuqi Zhuci</i> Tipikal	Fungsi
Pertanyaan	‘a’ (啊)	Soalan pilihan; rujukan khusus; mempunyai unsur marah.
	‘ba’ (吧)	Membuat sangkaan, nada rendah.
	‘ne’ (呢)	Soalan pilihan; rujukan khusus; pernyataan retorik atas sebab yang jelas.
	‘ma’ (吗)	Soalan pilihan; nada lebih tinggi.
Imperatif	‘a’ (啊)	Mendesak; mengingatkan seseorang tentang sesuatu perkara.
	‘ba’ (吧)	Membuat permintaan; mendesak; mengingatkan seseorang tentang sesuatu perkara.
Kepastian	‘a’ (啊)	Membuat penjelasan; mengingatkan seseorang tentang sesuatu perkara.
	‘ba’ (吧)	Unsur terpaksa.
	‘ne’ (呢)	Menokok tambah; membuat perbandingan.
	‘de’ (的)	Penegasan nada.
	‘le’ (了)	Kepastian terhadap sesuatu perkara.
Interjektif	‘a’ (啊)	Memuji.

Secara ringkasnya, fungsi语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal dapat diperhatikan melalui penggunaannya dalam empat ayat BC yang utama. Topik dalam sesuatu ayat pada dasarnya merupakan intipati teras dalam komunikasi. Namun, pandangan subjektif pengujar (rujuk definisi语气助词 (*yuqi zhuci*)) lazimnya dilafazkan dengan penggunaan pelbagai jenis语气助词 (*yuqi zhuci*) dalam bentuk ayat yang berbeza mengikut fungsi yang tersendiri.

Jadual 1 menunjukkan bahawa bukan semua语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal dapat dipadankan dan digunakan dalam semua jenis ayat kerana fungsi setiap语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal adalah khusus. Sebagai contoh, dalam ayat pertanyaan, terdapat empat kata *yuqi zhuci* tipikal (‘a’, ‘ba’, ‘ne’, ‘ma’) yang boleh digunakan untuk memerikan fungsi yang berbeza tetapi dalam ayat imperatif pula, hanya dua kata语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal (‘a’, ‘ba’) boleh digunakan untuk menyampaikan perspektif penutur yang tersirat. Dari sudut perbezaan fungsi pula, 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal ‘a’ dalam ayat pertanyaan biasanya menunjukkan kehendak penutur apabila ingin merujuk suatu soalan yang khusus, manakala fungsi *yuqi zhuci* tipikal ‘a’ dalam ayat imperatif menunjukkan nada penutur yang membawa unsur desakan atau peringatan kepada pendengar.

Pemerhatian ke atas cerpen sastera *Mahua* (sastera Cina Malaysia) menunjukkan bahawa penterjemahan kata abstrak语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal ini menjadi cabaran kepada para penterjemah kerana menurut Fu You (1997, hlm. 1), fungsi kata abstrak ini adalah amat halus dan tidak mudah untuk dijelaskan. Isu penterjemahan语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal ini berlaku kerana tiada satu leksikal dalam bahasa Melayu (BM) yang sepadan dengan语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal dalam tatabahasa BC. Hal ini demikian kerana BC dan BM berbeza dari segi tipologi bahasa. BC tergolong dalam rumpun bahasa Sino - Tibetan, manakala BM tergolong dalam rumpun bahasa Austronesia. Oleh itu, menurut Azman Che Mat dan Goh Ying Soon (2005), terdapat banyak aspek yang memperlihatkan perbezaan antara BC dan BM. Ketiadaan padanan sejadi dalam BM bagi语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal menimbulkan kesukaran dalam penterjemahan. Ternyata kaedah penterjemahan语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal ke dalam BM perlu diteliti dan dirumuskan.

Dari segi penelitian tentang sastera *Mahua*, hasil kepustakaan kajian Goh Hin San (2015) serta Goh Sang Seong (2012) merekodkan penterjemahan karya sastera Cina yang terawal dapat ditelusuri pada abad ke-19. Dekad seterusnya memperlihatkan fokus kajian dalam bidang ini yang kian mengalih ke arah kritikan aliran pemikiran penulisan sastera *Mahua* (Lim Saw Tin, 2003, hlm. 11-12). Selain Lim Saw Tin, kajian Chong Fah Hing

(2011, hlm. 41) turut menyatakan bahawa kesemua kajian sastera *Mahua* di Malaysia bersifat kritikan sastera atau sejarah sastera *Mahua* yang memberikan penekanan pada aspek mutu dan struktur karya serta pergerakan sastera *Mahua*, aliran dan kritikan serta peranan dan sumbangan penulis dalam perkembangan sastera *Mahua*.

Kajian tentang sastera *Mahua* adalah terhad, lebih-lebih lagi yang melibatkan penterjemahan sastera *Mahua* kerana kecenderungan kajian ilmiah tentang BC di Malaysia sesungguhnya lebih menjurus pada sastera per se (Chew Fong Peng, 2009, hlm. 84). Setakat ini, cuma kajian oleh Goh Sang Seong (2010, 2012) serta Boh Phaik Ean dan Goh Sang Seong (2013) yang ditemui. Mereka mengkaji penterjemahan sastera *Mahua* ke dalam BM. Oleh itu, penyelidikan dari sudut penterjemahan sastera *Mahua*, khususnya penulisan cerpen *Mahua* yang telah diterjemahkan ke dalam BM amat diperlukan. Oleh itu, kajian ini memanfaatkan antologi cerpen *Mahua*, iaitu *Cerpen Sastera Mahua III: Dalam Hujan Renyai* yang diterbitkan oleh Dewan Bahasa dan Pustaka pada tahun 2000 sebagai korpus kajian.

Dari segi jurang yang wujud dalam kajian lepas pula, penyelidikan bidang terjemahan BC-BM dari segi kata konkrit telah banyak diusahakan; contohnya kajian kata kerja (Goh Sang Seong & Mashudi Kader, 2004; Goh Sang Seong, 2011), kata nama dan kata sifat (Lau Yoke Lian, 2009), kata ganti nama (Tan Tiam Lai & Norul Haida Reduzan, 2013) dan kata nama khas (Ooi Hoey Boey, 2013; Goh Sang Seong, 2013). Sebaliknya, penyelidikan terjemahan BC-BM dari aspek kata abstrak adalah terhad; iaitu kajian tentang kata sendi (Goh Sang Seong, 2014) sahaja. Selain itu, korpus yang digunakan dalam kajian yang terbabit adalah pelbagai dan tidak tertumpu pada sastera *Mahua* melainkan kajian kata kerja (Goh Sang Seong, 2004 & 2011). Setakat ini, belum ditemui kajian yang menjalankan penyelidikan tentang penterjemahan BC-BM dalam aspek kata abstrak 语气助词 (*yuqi zhuci*) dalam terjemahan sastera *Mahua* secara khusus. Oleh itu, kajian yang dijalankan ini cuba memberikan gambaran yang menyeluruh dan panduan penterjemahan tentang kaedah penterjemahan kata abstrak BC-BM.

KERANGKA TEORI

Kajian ini memanfaatkan kaedah penterjemahan 语气助词 (*yuqi zhuci*) yang disarankan oleh Liu Xu (2005). Berdasarkan ciri-ciri 语气助词 (*yuqi zhuci*) dalam BC, Liu Xu (2005, hlm. 1-3) menyarankan tiga kaedah penterjemahan 语气助词 (*yuqi zhuci*): 1. Penyambungan; 2. Penggabungan; dan 3. Penukaran Struktur Ayat. Kaedah penterjemahan yang disarankan oleh Liu Xu (2005) ini bertujuan mengekalkan ciri-ciri teks sumber yang mempamerkan fungsi 语气助词 (*yuqi zhuci*) dalam penyampaian ungkapan asalnya. Hal ini bermaksud kaedah penterjemahan yang disarankan oleh Liu Xiu (2005) ialah kaedah penterjemahan yang boleh dimanfaatkan untuk menterjemahkan semua jenis 语气助词 (*yuqi zhuci*) tanpa mengambil kira subjenisnya kerana ciri-ciri setiap 语气助词 (*yuqi zhuci*) itu adalah sepunya. Selaras dengan pernyataan ini, makalah ini menyusun perbincangan kaedah penterjemahan berdasarkan jenis kaedah penterjemahan dan bukan berdasarkan aksara atau subjenis 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal.

KAEDAH PENYAMBUNGAN

Menurut Liu Xu (2005, hlm. 634), dalam kes menterjemah 语气助词 (*yuqi zhuci*) daripada BC kepada bahasa Inggeris (BI), biasanya ada dua jenis kaedah umum: (i) Pengguguran; dan (ii) perubahan pada kata tugas menurut kala. Bergantung pada konteks ayat, fungsi 语气助词 (*yuqi zhuci*) dapat ditonjolkan melalui perubahan pada kata tugas menurut kala untuk “menjelmakan” fungsi tersebut.

(i). Pengguguran

Liu Xu (2005, hlm. 635) menyatakan bahawa makna语气助词 (*yuqi zhuci*) bersifat abstrak dan bergantung pada konteks ayat. Kadangkala ia tidak mempunyai makna yang amat ketara dalam ungkapan. Dalam sesetengah kes, 语气助词 (*yuqi zhuci*) hanyalah sesuatu tambahan pilihan pada sesuatu ungkapan. Pemilihan kaedah pengguguran bergantung pada kesempaian makna pada tahap permukaan yang tidak menjejaskan pemahaman pembaca. Tujuannya adalah untuk tidak merumitkan pemahaman pembaca dengan ketidaksampaian terjemahan语气助词 (*yuqi zhuci*) yang boleh menyebabkan intipati teks asal terganggu. Kaedah pengguguran dapat ditonjolkan apabila item linguistik 语气助词 (*yuqi zhuci*) tidak diterjemahkan sama sekali.

(ii). Perubahan pada kata tugas menurut kala

Menurut Liu Xu (2005, hlm. 636), kaedah penyambungan dilakukan dengan membuat perubahan pada aspek imbuhan, kata hubung dan sebagainya dalam teks sasaran untuk mencapai penumpuan dominan pada perspektif dan emosi penutur dalam ayat. Beliau menjelaskan bahawa potensi kesepadanan terjemahan antara dua bahasa bukanlah bersifat mutlak, tetapi terhad. Jika diteliti daripada pelbagai sudut dalam bahasa, tidak wujudnya bentuk saluran komunikasi maklumat yang setara antara dua bahasa, dan hal ini secara langsung mengehadkan penggunaan kaedah penyambungan yang sempurna.

Walaupun seseorang penterjemah itu amat fasih dengan kerja menterjemah, Liu (2005) berpendapat bahawa penterjemah sememangnya tidak mampu untuk menterjemah intipati yang cuba disampaikan oleh penulis asal seratus peratus. Dalam sesetengah teks, mesej yang terkandung adalah berat, maka pelbagai halangan akan wujud. Penterjemah akan berada dalam dilema kerana ia melibatkan dua pertimbangan penting, iaitu pengekalan mesej dan pada masa yang sama, terjemahan sifat and emosi penulis asal perlu dipelihara.

Perhatikan Contoh 1 tentang kaedah penyambungan yang dikemukakan oleh Liu Xu (2005, hlm. 635):

Contoh 1:

Teks Sumber	Transliterasi	Glos	Teks Sasaran
昔我往已，杨柳依依。今我来思，雨雪霏霏。	[Xi] [wo] [wang] [yi] [yangliu] [yiyi] [Jin] [wo] [lai] [si] [yu] [xue] [feifei]	[Dahulu] [aku] [lampau/pergi] [sudah] [willow] [lemah lembut] [Kini] [aku] [datang] [zhuci 'si'] [hujan] [salji] [berhamburan]	When I left here, willows shed tear. I come back now, snow bends the bough.

Teks sumber yang dipetik sebagai contoh merupakan sebuah teks klasik China. Teks sasaran adalah dalam bahasa Inggeris. Dalam contoh ini, kata “思” [si] ialah语气助词 (*yuqi zhuci*) yang digunakan untuk menimbulkan kesan rima akhir yang selari dengan kata “已” [yi] yang hadir dalam ayat terdahulu. Oleh sebab “思” [si] tidak mempunyai padanan yang sejadi dalam bahasa sasaran, item linguistik ini telah digugurkan. Hal ini adalah sejajar dengan pendapat Pinkham yang menyatakan bahawa “*The redundant twins and useless modifiers that are apparently acceptable in Chinese are considered faults in English. We are charged with translating meaning, not words, and words that add weight without substance can be eliminated without affecting meaning* (2013, hlm. 48).” Pernyataan yang dibuat oleh Pinkham (2013) menjelaskan bahawa penggunaan kata abstrak yang tampaknya diterima guna dalam BC kadangkala dilihat sebagai sejenis kesilapan dari segi tatabahasa dalam BI. Penterjemah mempunyai tanggungjawab untuk menterjemah makna, bukan perkataan, dan perkataan yang

tidak mempunyai makna yang konkrit boleh digugurkan selagi ia tidak menjejaskan makna keseluruhan teks. Namun begitu, dalam kebanyakan kes, kata abstrak dalam BC sebenarnya membawa makna yang konkrit.

Sehubungan dengan itu, salah satu kaedah penyambungan, iaitu dengan membuat perubahan pada kata tugas menurut kala disarankan oleh Liu Xu (2005) untuk mengatasi masalah ini. Kaedah ini dapat menyampaikan fungsi kata abstrak yang membawa makna signifikan dan bersesuaian dengan tatabahasa bahasa sasaran. Kaedah ini sesuai bagi menangani kata tugas dalam BI yang boleh diubah suai untuk menyampaikan fungsi modaliti.

KAEDAH PENGGABUNGAN

Kaedah ini bergantung pada dua keadaan. Keadaan yang pertama, memandangkan语气助词 (*yuqi zhuci*) merupakan cara untuk menyampaikan sifat dan emosi penutur, disarankan agar fungsinya digabungkan untuk menghasilkan terjemahan yang sejadi dengan suasana keseluruhan ayat yang cuba disampaikan dalam teks sumber. Keadaan yang kedua, 语气助词 (*yuqi zhuci*) tidak dapat berdiri sendiri dan tidak mengandungi makna leksikal. Oleh itu, ia tidak seharusnya diterjemahkan secara literal. Sebaliknya, penterjemah boleh cuba menggabungkan fungsi tersebut dengan konteks ayat yang hadir sebelum atau selepas语气助词 (*yuqi zhuci*) agar ia menjadi maklumat yang tepat dan mencerminkan fungsi语气助词 (*yuqi zhuci*) yang tersendiri. Contoh 2 yang berikut menunjukkan penghuraian kaedah penggabungan oleh Liu Xu (2005, hlm. 636).

Contoh 2:

Teks Sumber	Transliterasi	Glos	Teks Sasaran
痴心父母古来多, 孝顺儿孙谁见了?	[Chixin] [fumu] [gu'lai] [duo], [xiaoshun] [er'sun] [shui] [jian] [yuqi zhuci 'liao']?	[Keberahian] [ibu bapa] [sejak dahulu] [banyak], [taat] [anak cucu] [siapa] [jumpa] [yuqi zhuci 'liao'].	Although fond parents are legion, who ever saw a really filial son?

Dalam contoh 2, perkataan “了” [liao] merupakan语气助词 (*yuqi zhuci*) yang digunakan pada penghujung ayat. Ia memainkan peranan penting sebagai indikatif kepada nada penutur dalam puisi. Apabila perkataan “谁” [shui] yang membawa makna “siapa” digunakan bersama语气助词 (*yuqi zhuci*) “了” [liao], ia menjadi soalan retorik yang menunjukkan nada seruan penutur dan secara langsung memberikan penegasan klimaks pada ujaran tersebut. Liu Xu (2005) menerangkan bahawa tiga perkataan “谁见了?” dalam ayat ini menjadi frasa yang tidak boleh dipisahkan dan tidak boleh diterjemahkan secara berasingan. Memandangkan ia tidak boleh dipisahkan untuk tujuan terjemahan, Liu berpendapat bahawa penambahan perkataan pada teks sasaran boleh dibuat menurut posisi语气助词 (*yuqi zhuci*) dalam teks sumber yang ingin diberikan penegasan. Dalam contoh ini, perkataan tambahan ialah “ever” yang bermaksud “pernah” digunakan oleh penterjemah untuk menjadikan teks sasaran mempunyai kesan retorik yang ingin disampaikan. Oleh itu, dapat dilihat bahawa fungsi语气助词 (*yuqi zhuci*) dapat diselitkan dalam konteks melalui penambahan perkataan yang bersesuaian sekali gus menghasilkan terjemahan sejadi.

KAEDAH PENUKARAN STRUKTUR AYAT

Penukaran struktur ayat berlaku kerana wujudnya perbezaan dalam cara penyampaian sesuatu mesej antara dua bahasa. Antara aspek bahasa yang diambil kira termasuklah susunan kata, struktur sintaksis dan unsur semantik dalam ayat. Seperti kebanyakan bahasa Asia Timur yang lain, BC menampilkan susunan subjek-kata kerja-objek. Dalam sesetengah kes, disebabkan keperluan untuk memindahkan fungsi语气助词 (*yuqi zhuci*) ke dalam teks sasaran, ayat pertanyaan kadangkala ditukar menjadi ayat interjektif supaya teks sasaran kelihatan lebih semula jadi terjemahannya dari segi bahasa dan lebih responsif pada konteks. Dalam hal ini, pengendalian语气助词 (*yuqi zhuci*) melalui kaedah penukaran struktur ayat adalah penting untuk membantu pemahaman pembaca terhadap teks.

Contoh 3:

Teks Sumber	Transliterasi	Glos	Teks Sasaran
呜呼！吾父一生辛苦，奔走于外，生余不肖，既少承欢膝下，有未待药床前，不孝之罪何可缩哉！	[Wuhu]! [Wu] [fu] [yisheng] [xinku], [benzou] [yu] [wai] [sheng] [yu] [buxiao], [ji] [shao] [chenghuan'xixia], [you] [wei] [shi] [yao] [chuang] [qian], [buxiao] [zhi] [zui] [he] [ke] [wan] [zai]!	[Kata seru 'wuhu']! [Aku] [bapa] [seumur hidup] [susah payah], [berjalan-lari] [kata depan 'yu'] [luar], [hidup] [sisa] [derhaka], [sudah] [kurang] [mentaati ibu bapa], [ada] [belum] [menghidang] [ubat] [katil] [depan], [tidak menghormati ibu bapa] [<i>zhuci</i> - zhi] [dosa] [kata keterangan 'he'] [kata penekanan 'ke'] [merah yang mendalam] [<i>yuqi zhuci</i> 'zai']	Alas! My father had a hard time all his life working away from home, and he begot such an unfilial son as I, who was never able to minister his pleasure while he was alive, nor able to serve him at his death-bed. Great, indeed, is my sin!

Dalam Contoh 3, teks sumber menceritakan kisah penulis yang meninggalkan rumah pada usia muda kerana perselisihan faham dengan ibu bapa. Apabila mengetahui ayahnya sakit tenat, dia yang ingin balik melawat ayahnya tetap teragak-agak kerana risau peristiwa lampau akan dibangkitkan kembali. Ekorannya, sehingga ayah meninggal dunia, dia pun tidak berkesempatan untuk berjumpa dengannya. Apabila penulis menghasilkan karya ini, kesedihan yang dialami serta perasaan kesal yang tidak terhingga adalah sangat mendalam. Dalam penjelasan Liu Xu (2005), penterjemah menukarkan ayat retorik (不孝之罪何可缩哉!) kepada ayat interjektif. Dengan menggunakan bentuk penyampaian BI yang bersifat terus-terang, penterjemah ingin memudahkan pembaca sasaran memahami emosi tersebut dalam suasana yang sudah biasa pada mereka. Liu Xiu (2005) menyifatkan kaedah ini sebagai kaedah yang agak “berani” dan “kreatif”.

METODOLOGI KAJIAN

Kajian ini dijalankan dengan menggunakan dua kaedah, iaitu kaedah kepustakaan dan kaedah analisis serta perbandingan teks. Melalui kaedah kepustakaan, pengkaji mendapatkan buku rujukan dan sumber berbentuk ilmiah serta meninjau kajian lepas yang berkaitan dengan topik kajian bagi mendapatkan sumber rujukan yang bersesuaian.

Bagi kaedah analisis dan perbandingan teks pula, pengkaji mempraktikkan prosedur yang berikut:

- I. Membaca, mengenal pasti serta menganalisis语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal yang digunakan dalam teks sumber berdasarkan pengkategorian语气助词 (*yuqi zhuci*) oleh Shao Jingmin (2007) serta definisi语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal oleh Zhang Bin (2010);

- II. Mengumpulkan semua语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal secara manual dan padanan terjemahannya daripada *Cerpen Sastera Mahua III: Dalam Hujan Renyai*.
- III. Mengklasifikasikan data yang mengandungi *yuqi zhuci* tipikal mengikut fungsi语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal yang disarankan oleh Zhang Bin (2010);
- IV. Menganalisis data语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal yang disenaraikan dalam (III) berdasarkan fungsi语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal dalam ayat BC oleh Zhang Bin (2010);
- V. Menganalisis kaedah penterjemahan yang digunakan oleh penterjemah dalam menterjemahkan语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal ke dalam BM berdasarkan kaedah penterjemahan语气助词 (*yuqi zhuci*) oleh Liu Xu (2005);
- VI. Merumuskan dapatan kajian.

Hasil daripada analisis data, satu rumusan dapatan akan dibuat untuk menghuraikan kaedah penterjemahan语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal daripada BC kepada BM.

KAEDAH ANALISIS

Setiap kata语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal dipersembahkan berdasarkan penggunaannya dalam ayat yang berbeza. Contohnya, sebanyak 22 data yang menggunakan语气助词 (*yuqi zhuci*) 'a' dalam empat jenis ayat yang berbeza, iaitu ayat pertanyaan, imperatif, kepastian dan interjektif. Daripada setiap jenis ayat ini, satu ayat yang menggunakan语气助词 (*yuqi zhuci*) 'a' secara signifikan diambil untuk dianalisis.

Cara ini digunakan bagi mengelakkan pengulangan data yang sama sifatnya dianalisis. Walau bagaimanapun, sekiranya terdapat sifat analisis语气助词 (*yuqi zhuci*) yang berbeza dalam jenis ayat yang sama, ataupun wujudnya ayat yang lain daripada empat ayat yang dikemukakan oleh Zhang Bin (2010), semua语气助词 (*yuqi zhuci*) yang berlainan sifat analisis itu akan diambil dan dianalisis. Jadual 2 menunjukkan butiran tentang kategori语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal yang diperoleh.

JADUAL 2. Jumlah data mengikut subjenis语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal

No.	Jenis <i>Yuqi Zhuci</i>	Jumlah	Taburan mengikut jenis ayat	Data yang dianalisis
1.	<i>Yuqi zhuci</i> 'a' (啊)	22	(i). Ayat Pertanyaan : 4 (ii). Ayat Imperatif : 5 (iii).Ayat Kepastian : 6 (iv).Ayat Interjektif : 6 Ayat Elipsis : 1	Ayat Pertanyaan : 2 Ayat Imperatif : 1 Ayat Kepastian : 1 Ayat Interjektif : 1 Ayat Elipsis : 0
2.	<i>Yuqi zhuci</i> 'ma' (吗)	85	(i). Ayat Pertanyaan : 85 (ii). Ayat Imperatif : 0 (iii).Ayat Kepastian : 0 (iv).Ayat Interjektif : 0	Ayat Pertanyaan : 4 Ayat Imperatif : 0 Ayat Kepastian : 0 Ayat Interjektif : 0
3.	<i>Yuqi zhuci</i> 'ba' (吧)	39	(i). Ayat Pertanyaan : 6 (ii). Ayat Imperatif : 19 (iii).Ayat Kepastian : 14 (iv).Ayat Interjektif : 0	Ayat Pertanyaan : 3 Ayat Imperatif : 1 Ayat Kepastian : 2 Ayat Interjektif : 0
4.	<i>Yuqi zhuci</i> 'ne' (呢)	58	(i). Ayat Pertanyaan : 38 (ii). Ayat Imperatif : 0 (iii).Ayat Kepastian : 20 (iv).Ayat Interjektif : 0	Ayat Pertanyaan : 7 Ayat Imperatif : 0 Ayat Kepastian : 1 Ayat Interjektif : 0
5.	<i>Yuqi zhuci</i> 'le' (了)	210	(i). Ayat Pertanyaan : 11 (ii). Ayat Imperatif : 0 (iii).Ayat Kepastian : 194	Ayat Pertanyaan : 2 Ayat Imperatif : 0 Ayat Kepastian : 3

			(iv).Ayat Interjektif : 3	Ayat Interjektif : 3
			Ayat Elipsis : 2	Ayat Elipsis : 1
6.	<i>Yuqi zhuci</i> 'de' (的)	113	(i). Ayat Pertanyaan : 12	Ayat Pertanyaan : 1
			(ii).Ayat Imperatif : 0	Ayat Imperatif : 0
			(iii).Ayat Kepastian : 96	Ayat Kepastian : 1
			(iv).Ayat Interjektif : 5	Ayat Interjektif : 1
	Jumlah besar	527	527	35

Berdasarkan Jadual 2, jumlah keseluruhan data语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal yang berjaya dikumpul dalam kajian ini adalah sebanyak 527. Daripada jumlah tersebut, 35 data yang berbeza pola kaedah penterjemahannya dikenal pasti dan dianalisis penggunaannya dalam setiap kategori yang disenaraikan.

Penambahan kategori ayat baharu dalam Jadual 2, iaitu ayat elipsis adalah kerana wujudnya data signifikan yang melibatkan penggunaan语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal pada penghujung ayat yang diakhiri dengan penanda elipsis- "...". Dalam makalah ini, ayat seperti itu dikenali sebagai ayat elipsis bagi merujuk ayat yang mempunyai bahagian tertentu yang sengaja ditiadakan. Ayat elipsis ini dimasukkan dalam analisis kerana elipsis merupakan sejenis gaya bahasa dalam karya sastera (Nik Hassan Basri Nik Ab. Kadir, 2005).

Jadual 3 menunjukkan taburan data berdasarkan kaedah penterjemahan yang digunakan dalam ayat BC yang berbeza.

JADUAL 3. Kaedah penterjemahan语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal bahasa Cina-bahasa Melayu

		Yuqi zhuci tipikal dalam Ayat BC																
		Pertanyaan						Imperatif				Kepastian				Interjektif		
		a	ma	ba	ne	le	de	a	ba	a	ba	ne	le	de	a	le	de	le
Kaedah Penterjemahan	Penyambungan	2	1	2	2	1	1	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-
	Penggabungan	-	1	1	4	1	-	1	-	-	1	-	2	-	-	1	-	-
	Penukaran Struktur Ayat (PSA)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	1	1	1
	Serangkai: Penggabungan + PSA	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Serangkai: Penyambungan + PSA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	Serangkai: Penggabungan + Penyambungan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Jumlah	2	4	3	6	2	1	1	1	1	2	2	3	1	1	3	1	1
Jumlah Besar																	35	

Jadual 3 memaparkan hasil analisis kaedah penterjemahan yang dijalankan ke atas 35 data tersebut. Hasil analisis menunjukkan bahawa terdapat enam (6) kaedah penterjemahan *yuqi zhuci* tipikal BC-BM. Setiap satu kaedah ini akan dibincangkan.

PERBINCANGAN

Berikut dipersembahkan perbincangan mengenai kaedah penterjemahan kata abstrak语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal menurut kaedah penterjemahan语气助词 (*yuqi zhuci*) yang disarankan oleh Liu Xu (2005). Selain tiga kaedah penterjemahan yang disarankan oleh Liu Xu (2005), dapatan kajian juga menunjukkan bahawa terdapat satu kaedah tambahan yang boleh dimanfaatkan, iaitu terjemahan serangkai. Dalam makalah ini, kaedah penterjemahan serangkai merujuk penyalinan fungsi语气助词 (*yuqi zhuci*) yang melibatkan penggunaan lebih daripada satu kaedah penterjemahan yang tersenarai dalam kerangka Liu Xu (2005).

KAEDAH PENYAMBUNGAN

Teliti data 1 yang berikut:

1. **Teks sumber:** 咦，廣哥，怎麼來了也不上去啊？

Transliterasi: [Yi] [Guang Ge] [zenmo] [laile] [ye] [bu] [shangqu] [a]

Glos: [Kata seruan Yi] [Abang Guang] [kenapa] [datang sudah] [pun] [tidak] [naik] [**yuqi zhuci a**]

Teks sasaran: “Eh, Abang Guang, mengapa tak naik?” (IN 194)

Penelitian menunjukkan bahawa penterjemah menggunakan kaedah pengguguran, iaitu salah satu daripada kaedah penyambungan yang disarankan oleh Liu Xu (2005) dalam kaedah penterjemahan 语气助词 (*yuqi zhuci*). Dalam data 1, fungsi utama 语气助词 (*yuqi zhuci*) 啊 (*a*) adalah untuk melembutkan nada terkejut penutur semasa bertanya. Apabila diteliti teks sasaran, item linguistik 语气助词 (*yuqi zhuci*) 啊 (*a*) digugurkan sama sekali.

Menurut Liu, kaedah pengguguran sesuai digunakan jika fungsi 语气助词 (*yuqi zhuci*) dalam teks tidak mempunyai makna yang amat ketara dalam ungkapan (2005, hlm. 1). Dalam konteks data 1, penutur terserempak dengan pendengar yang mundar-mandir di depan anak tangga. Oleh sebab pendengar sebenarnya baru dibebaskan dari penjara, penutur berasa terkejut dengan kedatangannya tetapi tidak ingin kedengaran sedemikian. Oleh itu, nada terkejut penutur dalam teks sumber dikurangkan dengan penggunaan 语气助词 (*yuqi zhuci*) 啊 (*a*).

Akan tetapi, apabila diteliti konteks cerita, perasaan terkejut tersebut tidak membawa impak yang besar pada keseluruhan teks kerana penutur sebenarnya tidak asing dengan pelawat ‘khas’ seperti pendengar yang baru dibebaskan dari penjara kerana penutur sendiri merupakan ahli kongsi gelap. Apabila ahli kongsi gelap berkomunikasi antara satu sama lain, mereka mempunyai cara berkomunikasi mereka yang tersendiri yang biasanya bersifat agak terus-terang, tidak terikat oleh isu kesopanan dalam pertuturan seperti yang diamalkan oleh orang biasa dalam sesebuah komuniti (White, 2002, hlm. 1-5). Hal ini mungkin merupakan sebab mengapa penterjemah menggunakan kaedah pengguguran ketika menangani penterjemahan 语气助词 (*yuqi zhuci*) 啊 (*a*) dalam data 1. Ternyata kaedah pengguguran ini berjaya menyalin semula fungsi 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal 啊 (*a*) ke dalam teks sasaran.

KAEDAH PENGGABUNGAN

Perhatikan data 2 yang berikut:

2. **Teks sumber:** 『胡颜，如果我要你留下来呢？』

Transliterasi: [Huyan] [ruguo] [wo] [yao] [ni] [liuxialai] [**ne**]

Glos: [Hu Yan] [kalau] [saya] [hendak] [awak] [terus tinggal] [**yuqi zhuci ne**]

Teks sasaran: “Bagaimana kalau aku minta kau tinggal saja di sini, Hu Yan?” (SM 49)

Dalam data 2, penterjemah menggunakan kaedah penggabungan untuk menyalin semula fungsi 语气助词 (*yuqi zhuci*) ‘ne’ pada penghujung ayat tanya yang berfungsi menyampaikan nada keikhlasan. Dalam ayat ini, penutur secara ikhlasnya bertanya kepada pendengar tentang kemungkinan bagi dia untuk berubah fikiran dan tidak meninggalkannya. Penggunaan 语气助词 (*yuqi zhuci*) 呢 (*ne*) merupakan cara penutur menguji respon pendengar, dengan membawa nada yang sedikit terdesak. Ternyata nada tersebut bukanlah sesuatu yang dapat disampaikan melalui penggunaan sebarang perkataan yang wujud dalam BM kerana 语气助词 (*yuqi zhuci*) ‘ne’ sememangnya tidak mempunyai padanan sejadi dalam bahasa sasaran. Dalam hal ini, penyalinan fungsi 语气助词 (*yuqi zhuci*) 呢 (*ne*) dilakukan dengan menggunakan kaedah penggabungan, iaitu melalui penambahan perkataan “bagaimana” dalam ayat teks sasaran. Menurut definisi PRPM, ‘bagaimana’ merujuk pada

kata yang digunakan untuk menanyakan keadaan. Penambahan maksud tersebut dapat mengukuhkan nada ingin tahu penutur dalam teks sasaran. Walaupun ia bukanlah padanan langsung kepada 语气助词 (*yuqi zhuci*) 呢(*ne*), akan tetapi, apabila kata tersebut digabungkan dengan ayat yang selebihnya, ia berjaya mengungkapkan sentimen keikhlasan penutur dalam teks sasaran.

KAEDAH PENUKARAN STRUKTUR AYAT

Teliti data 3 yang berikut:

3. **Teks sumber:** 你可不要折磨死人。姐儿可能是共产党的妹子呢。

Transliterasi: [Ni] [ke buyao] [zhemo] [siren] [Jie'er] [keneng] [shi] [gongchandang] [de] [meizi] [**ne**]

Glos: [Awak] [baik elakkan] [mendera] [sampai orang mati] [Gadis] [mungkin] [ialah] [parti kormunis] [punya] [adik perempuan] [**yuqi zhuci ne**]

Teks sasaran: Kau jangan sekali-kali menyiksa orang sampai mati. Mana tahu nona tu mungkin adik perempuan kepada pengganas komunis!" (DHR 24)

Kaedah penterjemahan yang digunakan dalam kes ini ialah penukaran struktur ayat. Dalam data 3, ayat teks sumber merupakan sejenis ayat kepastian. Analisis konteks menunjukkan yang penutur dengan nada kepastian memberitahu pendengar supaya berhati-hati semasa bergaul dengan gadis yang berkemungkinan mempunyai kaitan dengan parti komunis. Berdasarkan dapatan kajian, 语气助词 (*yuqi zhuci*) 呢(*ne*) mempunyai fungsi yang bertujuan memaklumi pendengar bahawa mesej yang disampaikan melalui ayat ataupun ujaran penutur adalah tindak balas/respon langsung penutur terhadap tuntutan, jangkaan ataupun kepercayaan pihak pendengar. Sehubungan dengan itu, fungsi 语气助词 (*yuqi zhuci*) 呢(*ne*) dalam kes ini juga adalah sebagai peringatan/amaran kepada pendengar. Penterjemah menyampaikan fungsi tersebut ke dalam teks sasaran dengan menterjemahkan ayat tersebut menjadi ayat interjektif bagi menegaskan nada peringatan itu.

PENTERJEMAHAN SERANGKAI: KAEDAH PENGGABUNGAN DAN KAEDAH PENUKARAN STRUKTUR AYAT

Teliti data 4 yang berikut:

4. **Teks sumber:** 他急不及待地问道：“为什么我打了半天电话，老没接通呢？”

Transliterasi: [Ta] [jibujidai] [de] [wen'dao] [weishenme] [wo] [dale] [bantian] [dianhua] [laomei] [jietong] [**ne**]

Glos: [Dia] [tidak sabah] [lalu] [bertanya] [mengapa] [saya] [menghubungi] [hampir sehari] [telefon] [tiap kali] [tidak dapat disambung] [**yuqi zhuci ne**]

Teks sasaran: “Mengapa telefon tak dapat dihubungi? Puas saya cuba berkali-kali,” tanya Xu dengan gopoh. (Brb 89)

Daripada terjemahan yang dapat dilihat, kaedah penterjemahan yang digunakan ialah kaedah penggabungan dan penukaran struktur ayat. Penjelasan yang dibuat oleh penutur apabila menyebut bahawa dia telah cuba berkali-kali untuk menelefon sebelum mengetuk pintu bukanlah hanya untuk mendapatkan jawapan semata-mata tetapi untuk melafazkan perasaan tidak puas hati. 语气助词 (*yuqi zhuci*) 呢(*ne*) yang diletakkan selepas klausa “telefon tidak dapat dihubungi” merupakan sejenis penegasan dan kezaman penutur untuk mendapat keterangan tentang sebab telefon yang didailnya tidak dijawab. Dalam data 4 ini, terjemahan yang dihasilkan berjaya menyampaikan fungsi tersebut. Penterjemah menggunakan dua kaedah penterjemahan, iaitu kaedah penukaran struktur ayat dengan memindahkan topik penting ke awal ayat untuk menegaskan keterangan yang ingin diperoleh oleh penutur. dan seterusnya menggunakan kaedah penggabungan dengan

menambah perkataan “puas” untuk menekankan usaha penutur yang telah menjadi sia-sia kerana tidak dilayan.

PENTERJEMAHAN SERANGKAI: KAEDAH PENYAMBUNGAN DAN KAEDAH PENUKARAN STRUKTUR AYAT

Perhatikan data 5 yang berikut:

5. **Teks sumber:** 「那，你请进吧。」

Transliterasi: [Na] [ni] [qing] [jin] [**ba**].

Glos: [Begitu] [awak] [sila] [masuk] [**yuqi zhuci ba**].

Teks sasaran: “Oh! Begitu! Silakan masuk!” (BD,BN&P 308)

Dalam data 5, seorang pembantu rumah pada asalnya tidak ingin membenarkan seorang wanita yang tidak dikenalnya untuk masuk ke dalam rumah tetapi selepas pendengar menjelaskan tujuan dia datang melawat, pembantu rumah tersebut tidak mempunyai pilihan lain melainkan membenarkan dia masuk. Walaupun dia bersetuju untuk membuka pintu tersebut, namun 语气助词 (*yuqi zhuci*) 吧 (*ba*) yang digunakan oleh penutur mempunyai nada keberatan untuk berbuat demikian kerana dia tidak pasti identiti dan tujuan pendengar yang sebenar. Dalam terjemahan yang ditunjukkan pula, nada terpaksa yang wujud dalam teks sumber digantikan dengan nada teruja dalam bentuk ayat interjektif, yang sama sekali telah mengubah keseluruhan suasana teks tersebut. Oleh itu, kes ini menunjukkan bahawa penterjemah telah menterjemahkan ayat kepastian dalam teks sumber kepada ayat interjektif dalam teks sasaran. Kaedah penyambungan pula diaplikasikan oleh penterjemah apabila penterjemah membuat perubahan pada kata tugas menurut kala dengan menambahkan imbuhan “-kan” pada perkataan “sila” bagi mencapai kesan nada penegasan penutur dalam ayat. Oleh itu, penelitian terhadap data 5 menunjukkan bahawa penterjemah menggabungkan dua kaedah penterjemahan 语气助词 (*yuqi zhuci*) yang disarankan oleh Liu Xu (2005) semasa menangani terjemahan ini.

PENTERJEMAHAN SERANGKAI: KAEDAH PENYAMBUNGAN DAN KAEDAH PENGgabUNGAN

Teliti data 6 yang berikut:

6. **Teks sumber:** 更何况，校友会里他捐款最多，为什么要开除他呢？

Transliterasi: [Genghekuang], [xiaoyouhui] [li] [ta] [juankuan] [zuiduo] [weishenme] [yao] [kaichu] [ta] [**ne**]

Glos: [Lebih-lebih lagi], [persatuan alumnus] [dalam] [dia] [menderma] [paling banyak], [mengapa] [nak] [memecat] [dia] [**yuqi zhuci ne**]

Teks sasaran: Lagipun, dalam persatuan murid-murid tua kami, dialah yang paling banyak menderma. Mengapa kami nak memecatnya pula?” (BD,BN&P 316)

Dalam data 6, ayatnya menggunakan 语气助词 (*yuqi zhuci*) 呢 (*ne*) pada penghujung ayat. Fungsi yang diketengahkan dalam kes ini ialah unsur spekulasi yang ditunjukkan oleh penutur semasa menyoal pendengar mengenai pernyataan yang dibuatnya sebelum itu. Hal ini dapat diperhatikan melalui analisis konteks yang menunjukkan bahawa penutur menaruh syak terhadap soalan yang ditujukan oleh pendengar kerana bagi penutur, “tiada faedahnya memecat seseorang yang banyak menderma kepada persatuan. Lagipun, kemurahan hati penderma tersebut sudah memadai pada penutur untuk mengabaikan konflik mengenai personaliti penderma yang cuba dibangkitkan oleh pendengar”. Untuk menyalin fungsi 语气助词 (*yuqi zhuci*) 呢 (*ne*) dalam ayat ini, penterjemah menggunakan dua kaedah, iaitu kaedah penyambungan dan kaedah penggabungan. Kaedah penyambungan dicapai melalui penambahan partikel ‘-lah’ pada perkataan “dia”. Menurut definisi PRPM, “-lah” merujuk

pada kata tugas yang digunakan untuk menegaskan kata yang mendahuluinya serta terikat olehnya. Dalam hal ini, penterjemah ingin menunjukkan nada penegasan penutur semasa penutur cuba mempertahankan keahlian “dia” dalam persatuan alumnus yang dibincangkan. Kaedah kedua, iaitu kaedah penggabungan pula digunakan melalui penambahan perkataan ‘pula’ pada penghujung ayat. Untuk menghasilkan terjemahan yang sejadi dengan suasana keseluruhan ayat, penterjemah menggabungkan fungsi 语气助词 (*yuqi zhuci*) 呢 (*ne*) melalui penambahan perkataan “pula” kerana menurut PRPM, “pula” juga bermaksud “lebih-lebih lagi” ataupun “tambahan pula”. Makna yang terkandung dalam perkataan “pula” jelas menunjukkan penegasan nada penutur bagi menguatkan idea yang ingin disampaikan.

KESIMPULAN

Kajian ini memanfaatkan himpunan kerangka teori yang dipilih secara eklektik, iaitu definisi 语气助词 (*yuqi zhuci*) oleh Zhang Bin (2010), pengkategorian 语气助词 (*yuqi zhuci*) dalam tatabahasa bahasa Cina oleh Shao Jingmin (2007), pengkategorian 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal dalam ayat BC oleh Zhang Bin (2010) serta kaedah penterjemahan 语气助词 (*yuqi zhuci*) oleh Liu Xu (2005). Dari segi pengaplikasian, himpunan kerangka teori tersebut adalah relevan untuk kajian ini. Sebanyak 527 data telah dikumpulkan secara manual daripada cerpen DHR dan daripada itu, 35 data yang signifikan diklasifikasikan kepada enam kategori 语气助词 (*yuqi zhuci*) yang dianalisis mengikut empat jenis ayat dalam BC. Hal ini jelas menunjukkan bahawa kerangka teori yang disarankan oleh Zhang Bin (2010) dan Shao Jingmin (2007) dapat menangani data kajian. Walau bagaimanapun, korpus BC yang digunakan dalam kajian ini menunjukkan bahawa terdapat sejenis ayat, iaitu ayat elipsis yang tidak disenaraikan oleh Zhang Bin (2010) dalam pengkategorian 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal dalam ayat BC. Hal ini berkemungkinan kerana gaya penulisan sastera Mahua berbeza dengan gaya penulisan sastera China.

Seterusnya, kajian menunjukkan bahawa tiga kaedah penterjemahan 语气助词 (*yuqi zhuci*) yang disarankan oleh Liu Xu (2005), iaitu kaedah penyambungan, penggabungan dan penukaran struktur ayat dapat digunakan untuk menterjemah fungsi 语气助词 (*yuqi zhuci*) daripada teks BC kepada teks BM. Walau bagaimanapun, analisis menunjukkan bahawa lebih daripada satu kaedah tersebut boleh digunakan secara serentak dalam penterjemahan 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal. Oleh itu, kaedah penterjemahan 语气助词 (*yuqi zhuci*) yang diutarakan oleh Liu boleh ditambah baik. Hal ini membuktikan bahawa penterjemahan pasangan bahasa yang berbeza perlu ditangani dengan memanfaatkan kaedah penterjemahan yang berlainan. Ciri-ciri item linguistik dalam sesuatu bahasa berkemungkinan mengalami keadaan terjemahan yang berlainan apabila diterjemahkan ke dalam bahasa sasaran yang berbeza berikutan perbezaan struktur dalam setiap bahasa. Fenomena ini turut menunjukkan bahawa walaupun suatu item linguistik itu sudah pernah dikaji dalam suatu pasangan bahasa, namun masih terdapatnya keperluan menjalankan kajian terhadap item linguistik yang sama bagi pasangan bahasa yang berlainan.

Dapatan analisis turut menunjukkan bahawa penterjemah cenderung menggunakan partikel seperti –kah dan –lah semasa menterjemah 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal yang digunakan pada penghujung ayat pertanyaan, ayat kepastian dan ayat interjektif dan bukan dalam ayat imperatif. Sementara itu, kaedah penggabungan digunakan dalam semua ayat yang mempunyai 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal kecuali ayat interjektif. Kaedah penukaran struktur ayat pula dapat digunakan untuk menangani keempat-empat ayat BC kecuali ayat imperatif.

Dari sudut lain, kajian ini mendapati bahawa penterjemahan fungsi tatabahasa yang didukung oleh 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal adalah rumit kerana ia bersifat tersirat dan tidak mudah untuk disalin fungsinya secara langsung. Antara perkara yang perlu diberikan perhatian sebelum menterjemah adalah fungsi 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal yang hadir dalam teks sumber, konteks cerita, niat penutur dan ketepatan nada penutur. Sekiranya wujud terjemahan 语气助词 (*yuqi zhuci*) yang tidak mempunyai fungsi yang ketara dalam teks sumber tetapi mungkin menyebabkan kekeliruan pemahaman pembaca, kaedah pengguguran boleh diberikan pertimbangan. Selain fenomena ini, fungsi 语气助词 (*yuqi zhuci*) dalam teks sumber sewajarnya diterjemahkan dengan sebaik mungkin.

Tuntasnya, walaupun 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal tidak mendukung makna rujukan yang khusus sepertimana kata konkrit, namun pemindahan fungsinya ke dalam teks sasaran tetap perlu ditangani dengan berpeda-pada. Hal ini demikian kerana makna tatabahasa yang ada pada 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal dapat memberikan kesan yang signifikan dalam penyampaian semula mesej daripada teks sumber kepada teks sasaran.

Kajian ini hanya meneliti kaedah penterjemahan 语气助词 (*yuqi zhuci*) tipikal. Untuk kajian pada masa hadapan, kaedah penterjemahan 语气助词 (*yuqi zhuci*) tidak tipikal dan jenis kata abstrak yang lain juga boleh diterokai. Korpus yang digunakan dalam kajian ini ialah teks sastera *mahua*. Untuk kajian masa depan, korpus daripada genre bukan sastera seperti teks umum, teks komersial dan teks teknikal boleh dijadikan bahan kajian.

TEKS SUMBER

Teks sumber merupakan cerpen-cerpen terbitan akhbar dan majalah yang diperoleh daripada penyelenggara teks sasaran dan tidak dapat dikesan maklumat penerbitannya. Berikut diturunkan nama pengarang asal dan tajuk cerpennya:

1. Xiao Hei. *Xi Yu Fen Fen*.
2. Shang Wan Yun. *Mo Li Hua Xiang*.
3. Fan Min. *Liu Min*.
4. Ma Han. *Da Lie*.
5. Zheng Ke Da. *Xian Shui Ba Shi Jian*.
6. Yu Chuan. *Bu Chu Mai Tu Di De Ren*.
7. Zi Ling. *Huan*.
8. Ai Si. *Guo Yan Yun Yan*.
9. Fang Ye. *Meng Yan Sui Yue*.
10. Ye Lei. *An Xiang Wan Nian*.
11. Hong Quan. *Ma He De Shui Sheng*.
12. Duo La. *Feng Zhong De Jiu Chong Ge*.
13. Dai Xiao Hua. *Xiao Yu*.
14. Tang Peng. *Lang Die. Ku Hua. Lian*.

TEKS SASARAN

Lim Chuan Boon (Penyelenggara) (2000). *Cerpen Sastera Mahua III: Dalam Hujan Renyai*. (2000). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

PENGHARGAAN

Geran Penyelidikan Fundamental (FRGS), 203/PHUMANITI/6711442 dan Universiti Sains Malaysia.

RUJUKAN

- Azman Che Mat & Goh Ying Soon. (2005). Kegunaan Kaedah Transliterasi dalam Pengajaran Bahasa Asing: Satu Perbandingan antara Bahasa Arab dan Bahasa Mandarin. *The CLaSIC 2006: Processes and Process-Oriented in Foreign Language Teaching and Learning, Singapura*. 7-9.
- Boh Phaik Ean & Goh Sang Seong. (2013). Kehilangan Makna dalam Penterjemahan *Chengyu* ke dalam Bahasa Melayu. *Kajian Malaysia*. Vol. 31(1), 79-96.
- Chew Fong Peng. (2009). Penterjemahan bahasa Cina/ Bahasa Melayu: Satu analisis masalah dan penyelesaian. Dlm. Radiah Yusoff & Goh Sang Seong (pnyt). *Penterjemahan Bahasa Cina/Bahasa Melayu*. hlm. 81-100. Kuala Lumpur: Institut Terjemahan Negara Malaysia.
- Chong Fah Hing. (2011). Pengajian Sastera Mahua dalam Konteks Globalisasi: Pembentukan Institusi Keilmiah dan Permulaaan Kesedaran Jati Diri. *Jurnal Terjemahan Alam & Tamadun Melayu*. Vol. 2(2), 39- 52.
- Fu You. (1997). Xiao Yi Yuqi Zhuci 'ma'. (Perbincangan Yuqi Zhuci 'ma'). *Laporan Renmin University of China*. Vol. 6, 93-95.
- Goh Hin San. (2015). *Sumbangan Keturunan Tionghua Malaysia dan Singapura terhadap Bahasa dan Sastera Melayu*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Goh Sang Seong & Mashudi Kader. (2004). Penterjemahan Kata Kerja Bahasa Mandarin kepada Bahasa Melayu: 说 (shuo 'berkata'). *Jurnal Bahasa*. . Vol. 4(2), 225-256.
- Goh Sang Seong. (2010). Persamaan Lambang dalam Terjemahan Peribahasa Bahasa Melayu-bahasa Mandarin. Dlm. Looi Siew Teip et al. (pnyt.). *Found in Translation*. Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Goh Sang Seong. (2011). Penterjemahan Kata Kerja Bahasa Cina-Bahasa Melayu: Satu Analisis Ketepatan Makna Padanan. *GEMA Online® Journal of Language Studies*. Vol. 11(1), 35-56.
- Goh Sang Seong. (2012). *Bahasa Cina-Bahasa Melayu: Kebolehterjemahan Budaya*. Pulau Pinang: Penerbit Universiti Sains Malaysia.
- Goh Sang Seong. (2013). Penterjemahan Nama Perniagaan Bahasa Cina ke dalam Bahasa Melayu. *Jurnal Bahasa*. Vol. 27, 170-185.
- Goh Sang Seong. (2014). Kaedah Penterjemahan Kata Sendi Bahasa Cina-Bahasa Melayu. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. Vol. 134, 246-248.
- Lau Yoke Lian. (2009). Kajian metafora kata nama dan kata sifat dalam cerpen bahasa Mandarin. Tesis Sarjana Sastera. Tidak Diterbitkan, Universiti Malaya, Kuala Lumpur, Malaysia.
- Lim Saw Tin. (2003). Prosa Mahua 80-an: Rujukan khas kepada karya Yun Lifeng, Li Yijun, Fan Teng dan Jin Cao Yang disiarkan dalam Nanyang Siang Pau. Tesis Sarjana Sastera. Tidak Diterbitkan, Universiti Malaya, Kuala Lumpur, Malaysia.
- Liu Xu. (2005). *Lun Hanyu Wenyan Xuci de Yingyi*. (Penterjemahan Kata Abstrak Bahasa China Kuno ke dalam Bahasa Inggeris). China: Wuhan University of Technology.
- Nik Hassan Basri Nik Ab. Kadir. (2005). Pengajaran Gaya Bahasa dalam Bahasa Melayu. *Jurnal Pengajian Melayu*. Vol. 16, 37-54.
- Ooi Hoey Boey (2013). Strategi penterjemahan kata nama khas dalam teks kesusasteraan klasik negara China ke bahasa Melayu. Tesis Sarjana Sastera. Tidak Diterbitkan, Universiti Malaya, Kuala Lumpur, Malaysia.

- Pinkham, Joan. (2013). *The Translators Guide to Chinglish*. Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press.
- Pusat Rujukan Persuratan Melayu (PRPM). (2008). Dewan Bahasa dan Pustaka. Diakses pada 07 Januari 2017 daripada <http://prpm.dbp.gov.my/>.
- Shao Jingmin. (2007). *Xiandai Hanyu Tonglun (Bahasa China Moden)*. Shanghai: Education Publishing House.
- Tan Tiam Lai & Norul Haida Reduzan. (2013). Analisis Kontrastif Kata Ganti Nama Diri dalam Bahasa Cina dan Bahasa Melayu. *Pendeta: Jurnal Bahasa Dan Sastra Melayu*. Vol. 4, 162-179.
- White, R. (2002). *Understanding Youth Gangs. Trends and Issues in Crime and Criminal*. No. 237: 1-6. Canberra: Australian Institute of Criminology.
- Zhang Bin. (2010). *Xiandai Hanyu Miaoxie Yufa. (Deskripsi Tatabahasa Moden Bahasa China)*. Beijing: Commercial Press.

PENULIS

Jennica Chin ialah lepasan Ijazah Sarjana Sastra (Pengajian Penterjemahan), Pusat Pengajian Ilmu Kemanusiaan, Universiti Sains Malaysia.

Goh Sang Seong (Ph.D) ialah Profesor Madya di Bahagian Pengajian Penterjemahan dan Interpretasi, Pusat Pengajian Ilmu Kemanusiaan, Universiti Sains Malaysia. Bidang penyelidikan beliau termasuklah Pengajian Penterjemahan, Terjemahan Sastra, serta Tatabahasa dan Terjemahan.